

Zeitschrift

für

HEBRÆISCHE BIBLIOGRAPHIE

Unter Mitwirkung namhafter Gelehrter

herausgegeben

von

Dr. A. Freimann.

Jahrgang XIII.

Frankfurt a. M.

Verlag von J. Kauffmann. 1909.

LEO BAECK INSTITUTE NEW YORK [Be Til gel voi

d

12

Register.

Bibliographie.

[Besprochene oder von einer Notiz begleitete Schriften sind mit ° vor dem Titel bezeichnet; vor der Seitenzahl steht ° dort, wo von mehreren angegebenen Schriften nur ein Teil besprochen ist. Rührt die Besprechung nicht von der Redaktion her, so ist der Name ihres Verf. oder sein Zeichen vor oder nach der Seitenzahl in ( ) angegeben.]

a) Hebräische Titel.

אבן תמאיר 38. מורת משוחפות 3.
אהבת ציון וירושלים במה גרים את רוח הולכים וכבים 162. הדות ואנושית 38. היהדות ואנושית 38. היהדות ואנושית 38. היהדות וחירות 164. היהדות 1
101. במח גרים את רוח היסתוריה ישראלית ההדות ואנושית 38. היהדות והחירות 164. בספר 1. ב
אחלי נעקב (שו״ח) 101 בו פורת (שו״ת) 2. היהדות ואנושית 36. היהדות והחירות 41. היהדות והחירות 41. היהדות והחירות 43. היהדות והחירות 43. היהדות והחירות 43. היהדות והחירות 43. היהדות המש 37 בחיתא דמלאכת בפסבר 1. השארת הנפש 37. יומון 4 וומירותיהם 48. הומיר 184. החבר 99. החבר 99. החבר 184. החבר 194. החבר 195.
180   180
אוצר ישראל 2. 65. בריות (שו״ת) 2. השארת הנפש 37. יהודה הלוי 66. היהדות החירות 64. 66. היהדות החירות 64. 66. היהדות החירות 64. היהדות החירות 65. היהדות החירות 66. היהדות החירות 65. היהדות החירות 66. היחדית החירות הח
- השמות 134. ברייתא דמלאכת בתובים 38. יחוד הלוי 68. יחוד
אור ה' 1. המשכן 34. המשכן 34. המה בכתובים 38. יומון 4 אור ה' 1. המשכן 34. המשכן 34. יומון 4 אוריאל אקוממה 162. בת הרב 99. אוריאל אקוממה 162. בת הרב 99. היומון 38. אברי נועם 161. הוא האבשי קירואן 37. הוא אבשי קירואן 37. בתלי אש 38. הוא האבשי קירואן 37. בתלי אש 38. בתלי בתלי השנים 38. בתלי אש 3
אוריאל אקוסמה 162. בת הרב 99. ויומור 108. יום מוב היום 38. יום מוב מוב 109. יום מוב היום 38. יום מוב היום מוב היום 38. יום מוב היום 38. יום מוב מוב היום 38. יום מוב היום מוב
אוריאל אקוסמה 162. בת הרב 99. ויומור 108. יום מוב היום 38. יום מוב מוב 109. יום מוב היום 38. יום מוב היום מוב היום 38. יום מוב היום 38. יום מוב מוב היום 38. יום מוב היום מוב
אל העבריים 2. יום שוב היום 88. אמרי נועם 131. הראלה 38. אמשי קירואן 37. בחלי אש 38. בחלי אשרים 38. בחלי אותרי 138. בחלי 138.
אמרי נועם 131. הראלה 86. ושב ורפא לו 100. הראלה 87 אמרי נועם 134 (Poznanski)
אנשי קירואן 37. הנאלה 30. הנאלה 30. הראלה 30. בהלועה 37. הרועה 38. בחלי אש 38. בחלי אל 38. בחלי אל 39. בחלי אל 39
. הרועים 87
השם בחין 74. גמרא למתחילים 84. זכרון לראשונים 80 ימי המעבר 2.
ממת שורות 162   גמוא לטתחילים 20. ודייו
גן הילדים 97.
26 MM MARK TO THE TOTAL DISTURBINE TO THE TOTAL
ארבעת גידולין 162. ארבעת ימים נוראים 34
ארח ישרים 88. דאש אירישע דראמא בראמא כבשונו של עולם 100. בשונו של עולם 100. האשכול 99. בל כחבי ילים 35. האשכול 99.
הדבור העברי 185. חוות קשה 185. — מנדלו מו"ם 129
דברי הריבות 130. חידות ההגדות 85 נדרי 3.
בחומר וברוח 161 חורה 41. חיוי הבלכי 37. כנסת ישראל 100.
ביםי חמלניצקי 3. דינא דחיי 35. חלקח מחוקק 98. כנף רננים 2.
ביטים ההם 4. רע מה שתשיב 180. הנוך התלמידים 162.
בית האוצר 130. דקדוק שפת עבר 88. חשבון פרטי המצות
- חבחירה 181 ב163 באחר מאה שנים - חבחירה 181 ב163 באחר מאה שנים
— יהונתן 180.   דרשות 87,   - 103.4   . 103.4   . 103.4

הלאומיות והציוניות .163 לוח איי 36. - חסעלים 8. הלמוד העברי 75. - לטתחילים 162. לקומי נבואות 85. - תורה 100. לרצונכם תובחו 35. לשאלת תחות שיע 130 הלשון 180. - וחחניך 1. לתולדות ישראל נחכמיו 108. לתחית שפת עבר 164. מאמר 100. מכוא החלמור 8. מבית ומחוץ 65. מאגרות החיים 84. מדרש ישראל 99.

- תנאים 66. טדת קל וחוטר 83. מח לעשות 8 מהות המוסר 4. חמורה בלשון עמו 75 מורה נכוכי חדור 130. מחכים 163. חמים והאש 37. מימי המעשה 161. מלון 65. .163 ילדים — - רוסי עברי 130. מנחת יעקב 66. .2 (שו״ת) – מעולם החסידות 4. מערב עד ערב 35. מעשה חושב 69. סעשי החשבון 3. מפתח לסי המורה 75 חעם 66.

מפת השמים 4. המקבל ר"ם אבולאזיא .99 מקורות לקורות 36. מקרא ולמוד 100. - מוגח 8. מרדכי ירושלמי 84. מרים 162. משא דומה 8. משאת בנימין 184. םשלו ושראל 4. משניות 69.

נבלה 162.

.97 הנסיון 98. סדור שערי תפלח 99 סדר דורות חשלם 8. סמל החיים 181. סנסני עץ החיים 87 ספור יצירת העולם 75 ספורי חירצל 80. מפורים 163. ספורים נפלאים 103.

נגינה וכ"ו כמקרא 134

ננינות בן יהודה 66

סחנדר של ר"י הלוי

העברי 69. עולמות בודרים 162. עושר שמור 88. עשרת זקנים 100. עיר בירות 100. על הכל 100. - חמילח 88.

.184 .75 חוחם

0ענינים שונים 70 (Marx) ענף עץ אבות 100. עץ הדעת 75. עקבי הצאן 8 עקרים 88. .66 חעתיד

פטירת משה 2. ספיי לקח טוב שה"ש .75 (Poznanski) ע"ם ירמיה 100. פלפול על זמן זמנים .130 ⁰פנינים מדרשות 99.

> ציוני שלום 101. צפנת פענת 184.

קובץ ספורים 97. קול בת ציון 98. - גדול (שו"ת) .36 (Grünhut) סקונמרם 69. שלש תשובות 108. קורות היהודים 2. .162 חעברים -קין וארתם 38. הקנאי 99. קצור דה"י 162.

ראשית דעת 68. רב החובל 181. חרבי וחרבנות 4. רביבים 84. רוי עולם 75. רחל חיפה 75. רכסי הכתכ 163. הרעיון המשיחי 35. רעיונות 68. רפאל פרוש 69.

שאלתות 129. שיחת אחים 8. - חכמים 89. חשיר חנצחי 68. שורו 1. .34 וויץ --שירים 131. 184. שם שלמה 162. שמן ששון (שו״ת) 181 שמע יוסף 35. שני לוחות 75. - המכים 161. שערי המעלות 84.

שפת ילדים 65.

שרגי נסישי 134 ⁰שרשי המצות 35.

תהלת הכסילים 87. סתולדות בנייו 4. .162 ישראל -.38 חרמ"ע --.98 מורח 37 חמש מגלות 98. ישעיה 98. תחלים 8. סגלת אסתר 34. - איכה 161. סתכלת מרדכי .69 (Grünhut) תכנית ום' תקנות 2. - ותכנית -תלמוד סי נשים 68. .101 (Chajes) -0 - מסי גישין 163. חתינוק 168. סתקע שומר (-Ginz berg, Löwenstein

.66 (u. Wetstein

b) Autoren und Schlagwörter.

Acosta, U. 81. Adler, C. 164. —, E. N. 81. -, H. 103. -, M. N. 108. -, N. 81. Aeschimann, A. 39. Alt, A. 135. Altschueler, M. 81. 164. Anniversary 104. Annual 4. Aptowitzer, V. 39. OArchutowski, J. 5. Attal, S. 39.

Bacher, W. 39. Balaban, M. 39. -, -, 104. Balletti. A. 89. Baltzer, J. P. 39. Bani, V. 39.

Barano, M. 5. Baroli, H. D. Barrelet, J. 139. Bawli, H. D. 161. Begrich, K. 5. Beilin, S. 5. Belli, M. 39. Bennett, W. H. 81. Bentwich, N. M. 4. Benzinger, J. 5. Berditschewsky, M. J. 161. Bericht 104. Berliner, A. 39. 135. Bertholet, Alfr. 5. Bettex, F. 89. Biach, A. 135. Bibel - Versionen 164. Blake, W. 39. Blaufuss, H. 104. Bloch, A. 39. Blumenau, S. 39.

Böhm, A. 135.

Böhmer, J. 81. Bolland, G. J. P. J. 81. Box, G. H. 81. Brann, M. 81. Brettholz, U. 104. Brody, H. 81. Brutzkus, B. 164. Büchler, A. 105. Bülletin 5. Burney, C. F. 81. Buxton, E. 164.

Calisch, Ed. N. 164. Campagnano, R. 40. Carlebach, S. 5. 135. Casanowitz, J. M. 164. Caspari, W. 5. 81.

Catalog 105.

Celebration 105. Chajes, H. P. 5. 105. OChamizer, M. 135. Cheyne, T. K. 5. Chauvin, C. 40. °Cirot, G. 40 (Liber).

Cocorda, D. 105. Coen, A. 40. Cohn 40. Conder, C. R. 82. Conrad, L 5. Cook, S. A. 6.

Dawson, J. 105. Dégut, L. 40. Delattre, A. J. 40. Deloche, R. 135. Denkschrift 6. Deutsch, G. 40. Dimmler, E. 6. Döller, J. 82. Dörwald, P. 6. Bogen, B. D. 164. Doumic, M. 6. Dreyfuss, J. H. 40. Gaster, M. 82.

Driver, S. R. 6. Drost, W. 161. Dubnow, S. M. 6. 162. Dufourcq, A. 40. Dujardin, E. 40. Duncan, J. Y. 6.

L' Fco 41.

105.

Edel. Ed. 82. Edghill, E. A. 6. Ehrenhaus, M. 105 Ehrlich, A. B. 135. Eisemann, H. 105. Elhorst, H. J. 6. ^oEncyklopädie 136. Engelkemper, W. Epstein, M. 105. Erlebtes 82. Es, W. A. van 82. Eschelbacher, J. 6.

Fairweather, W. 6. Falk, F. 82. Feilchenfeld, 41. Felke, E. 41. Festschrift 6, Feyerabend, K. 7. Fialla, H. 84. Fischer, J. 136. Fluegel, M. 164. Fragen 82 Frankl, Ph. 136. Freimann, J. 163. Freund, J. 7. Friedländer, J. 176. Friedmann, M. 162. Fries, S. A. 41. Fromer, J. 105. Fuchs, E. M. 82. Funk, S. 164.

Ganzfried, S. 162.

Gautier, L. 136. 139 Gebetbuch 2. Geden, A. S. 82. Gedenkblätter 105. Geiger, A. 165. Gelbhaus, S. 82. Genesis 98. Gerstmann, J. 82. 136. Geschichte 82. Gesenius, W. 165. Giesebrecht, Fr. 7. OGinzberg, L. 7. 165 (Marx). Ginsburger, M. 41. Girdelstoue, R. B. 83. Gismondi, H. 7. , H. 41. Goldschmidt, L. 136. Gollancz, H. 41. 106. Gottlieb, M. 179. Grasowsky, J. 84. 162. Grätz, H. 83. Greenstone, J. H. 106. Gressmann, H. 83. Grossmann, L. 175. -, R. 175. Grunwald, M. 106. Grünwald, C. 83. Grzymisch, S. 106. Gunkel, H. 83. Gunzenhauser, Alf. 83. Gurwitsch, O. 7. OGutachten 106.

Hagemeyer, F. 186. Hagen, M. 41. Hamman, W. 41. Haguenauer, P.

OGutzkow, K. 162.

Levy, L. 84.

Lewin. A. 84.

-, M. 84.

43.

176.

Lewanda, L. 107.

Lewkowicz, J, 8.

^oLilienthal, R. 43.

Lidzbarski, M. 165.

Ljutostanskij, J.

Löw, Im. 107, 176,

Löwenstein L.107.

0176 (Freimann).

Hall, N. M. 11. Hardwich, J. M. u. White, H. C. Harris, M. H. 41. -, V. 7. Hecht, 83. Heinisch, P, 41. Heller, M. 106. Henderson, H. F. 7. Henriques, H. S. Ch. 83. Herzog, Fr. A. 106. Hirsch, J. 136. , S. R. 42. 106. ⁰Hirschbein, P. 162. Hirschfeld. R. 7. Hitchcok, F. R. M. Hochman, A. 175. , J. 42. Hoffmann, D. 7. -, M. 106. Hohelied 83. Hollard, R. 139. Hollmann, G. 136. 175. Hölscher, G. 83. Hönnicke, G. 106. Hoonacker, A. 42. Horn, J. 42. Horowitz, S. 83. Horwitz, L. 42. Hühn. E. 175. Hurwitsch, D. 162. Hurwitz, J. D. 7.

Jacob, B. 42.
Jahn, G. 83.

^oJahrbuch 186.
Jahrbuch f. jüd.
Gesch. u. Literatur 42.
Jampel, S. 7. 137.
Janssens, J. H. 42.
Jawitz, W. 162.
Jrb.
Jehuda Ha-Levi 8.
84.
Jellin, D. 168.
Jewish Colonization 137.

Joueon, P. 84. OJoiion, Le P. Paul 42 (Liber).

Kann, J. H. 84.

Kalender 8.

Kanter, F. 8. Kantor, S. 163. Kanzelreden 106. Kaplan, M. M 163. Karge, P. 106. Karpeles. G. 43. Kautzsch, E. 43. 165. Kayserling, 83. Kecskemeti, A. 43. Kent, C. F. 84. 137, 175. Kittel, R. 175. Klaar, A. 84. Klameth, G. 8 Klausner, J. 163. Klein, G. 107. -, S. 84. Kober, A. 8. ^oKohler, J. 8. Kollenscher, 107. Kontorschzik, J. 163 Krakauer, M. 8. Krauskopf, J. 175. Krauss, S. 179. Kropat, A. 175. Kuttner, B. 176. Lagrange, M. J. 8. 43. Laman, H. W. 43. Lataulade, J. de, 8. Lattes, G. 43. Lazarus, M. 84. Lederer, M, 176. Lehmann, Emil, 107. P. 84. Leimdörfer, D. 43.

Lemos, M. 9.

°Levy, A. 43. -, J. 9.

-, J. B. 107.

-, L. G. 9. 48.

Levi, J. 9.

-, L. 48.

Löwenthal, A. 9. Löwy, G. 107. Loisy, A. 137. Lotzin, W. 9. OLiiboschitzki, A. 162. Lustig, K. H. 44. Lotzin, W. 107. Lummis, Edw. W. 175. Luzzati, M. 44. Luzzatto, S. D. 44. Maclaren. A. 9. Mader, E. 176. Magin, M. 163. Magnes, J. L. 176. Maimon, Salomon 9. Maimonides, 176. Mansky, M. 163. Marcus, A. 9. Margolis, M. L. 137. OMargoliouth, G. 177 (Freimann). Markens, J. 178. Marmorstein, A. 44. Marschak, J. 137. Martin, G. C. 9. OMarx, A. 9. (Poznanzki). , B. 84. Masliansky, H. 178. Maunder, E. W. 44. Maybaum, S. 137. Mckim, R. H. 44.

Mechiltha 84.

Meinhold, H. 178. Meiss, H. 137. Melodien 107. Mercier, Ch. 137. Metmann, L. 44. Meyer, S. 85. Mieses, J. 85. Milman, H. H. 85. Minchioni, G. 44. Minocchi, S. 44. Mischna 44. Mischnatraktat Aboda Zara 101. Mišnah 179. Möller, W. 11. Monnier, H. 137. Morgan, G. C. 138. Moschkis, J. 163. Mose ben Maimun 179. Moulton, W.J. 138. Mühsam, S. 179. Münz, L. 179. -, W. 107. Myers, J. M. 179. Nathan bar Jehuda

Nathan bar Jehuda 163. Neumark, D. 107. Nikel, J. 107. 138. Nobel, G. 138. —, J. 11. Nomberg, H. D. 163. Nordau, M. 138. 179.

Oesterley, W.O.E.

Paton, L. B. 11.44. Pelt, G. B. 44. Pizzi, J. 44. Posselt, W. 85. Poznanski, S. 45. 108. Psalmen 45. Publikationen 85.

Quellen und Forschungen 108.

Regolamento 45. Riemer, A. 138.

Rochlin, L.L. 179.	Segal, M. H. 108.	Torre, L. 46.	Weber, O. 109.
Rogers, A. 85.	Segre, A. 45.	Torge, P. 46.	Weinheimer, H.
Rosadi, G. 45.	Sellin, E. 86. 138.	Touzard, J. 46. 86.	109.
Rosenberg, H. 108.	Sichel, M. 108. 138.	Traband, H. 139.	Weissbrodt, K. 11.
Rosenthal, L. A.	Simon, L. 4.	Transactions 109.	Weir, T. H. 46.
138.	Slouschz, N. 86.	Trench, G. F. 139.	Wensinck, A. J.
Rothschild, S. 179.	138.	Troitzkij, J. 180.	11.
Rothstein, J. W.	OSohar 188.		Whithouse, O. C.
85.	Sprott, T. H. 139.	T111 C 100	46.
	Stanley, A. P. 11.	Ullmann, S. 139.	Wiener, M. 139.
	Stärk, W. 45.	Unger, J. J. 86.	Wildebör, G. 46.
Samuel ben Moses		Unna, J. 109.	Wood, J. 11.
11.	Steckelmacher, M.	Urquhart, J. 86.	—, J. F. 11.
Samuel, Ed. 108.	11. Stain C 169		Wünsche, A. 86.
Schäfer, Th. 45.	Stein, S. 163. Stern, A. 108.	Valeton, Jr. 180.	100. 100.
Schechter, S. 179. Schneider, H. 85.	Steuernagel, C. 86.	Vassel. E. 139.	Year Kook 109.
Scholander, H. 179.	Strack, H. I. 179.	-, F. 46.	Teal Rook 100.
Schrameck, G. 108.	Streame, A. W. 11.	Venard, L. 139.	Zamenhof, L. 11.
Schomer, A. S.	Streams, W. N. 179.	Venetianer, L. 139,	139.
179.	Sulzberger, M. 109.	Veröffentlichungen	Zammato, A. 46.
Schriften der jüd.		139.	Zapletal, V. 110.
hellenistischen		Völter, D. 109.	Zoute, L. 163.
Literatur 45.	OTalmud Babli 163.	Vogelstein, H. 109.	Zuckermandel, M.
Schröder, A. 108.	Teneromo, J. 86.	Vuilleumier, H.	S. 180.
Schüler, M. 108.	Texte und Bilder	189,	Zuckermann, M.
Schulte, A. 85.	86. 109.		87. 180.
Schwab, M. 45.	Thomas, J. E. 86.		Zumbiehl, J. 46,
Schwarz, A. 108.	Thomsen, P. 139.	Warschawsky, J.	Zunz, L. 46.
, J. 188.	Tolstoi, J. 109.	164.	

Wissenschaftliche Aufsätze.

Chamizer, M., Einige Bemerkungen über einen seltenen Ferrarenser Druck. 187.

Gross, H., Jesaja b. Mali da Trani. 46. 87. 118.

-, -, Ein anonymer handschriftlicher Siddur von Orleans. 15.

Munk, S., Manuscrits hébreux de l'Oratoire, à la Bibliothèque Nationale de Paris. 24. 58. 92. 123. 158. 181.

Poznanski, S. Die karäische Literatur der letzten dreissig Jahre (1878-1908). 110. 140. 180.

Zeitlin, W., Register der hebräischen Büchertitel zur Bibliotheca Sionistica. 12.

Miszellen und Notizen.

Freimann, A., Farrisol 80. — Adler, E. N., Nachtrag hierzu 63. — Anfrage 63. [Hierzu: A. Marx 191]. — A. G-g., Nachtrag zu Steinschneiders Schriften 94. — Chajes, H. P., Ueber Ochsers Artikel in

ZDMG. 158. — Marx, A., Zu Jesaja b. Mali da Trani 188; Zu Berliner's Dichter der 13 Glaubensartikel 191. — Löwenstein, L., Ein den Bibliographen unbekannter Wilhermsdorfer Druck 190. — Seeligmann, S., Das Machsor "Moguntia" 5344—190. — Nekrologe VIII.

Nekrologe.

1908. Am 9. Januar starb in New York Abraham Goldfaden, der zahlreiche Opern für die Jargonbühne geschrieben; am 12. Januar in Chicago der emeritirte Rabbiner Dr. Bernhard Felsenthal im Alter von 86 Jahren, am 10. März in Odessa Jehuda Steinberg, am 11. März in Warschau Jesaja Berschadsky, zwei neuhebräische Schriftsteller, am 17. März in Berlin der Orientalist Gustav Salomon Oppert, am 19. März in Kiew der hebräische Dichter Salomon Lurie, am 21. März in Wilna der neuhebräische Schriftsteller Josua Steinberg. In Paris starb am 13. April der Orientalist Hartwig Derenbourg, in Ancona am 1. Mai der greise Rabbiner Isaac Rafael Tedeschi, in London am 21. Mai Albert Loewy, in Alexandria 21. Juni der Chacham Baschi Bechor Elia Hazan. In Berlin verschied am 20. September der als Statistiker bekannte Arzt Salomon Neumann, in Frankfurt am Main am 2. Oktober Adolf Brüll, der 28 Jahre hindurch das Organ der liberalen Richtung des Judentums herausgegeben, in Warschau am 19. November der Archäologe Mathias Bersohn, der über Holzsynagogen in Polen geschrieben hat, in Wien am 27. November Lector Meir Friedmann, bekannt durch seine Midraschforschungen, in Warschau am 1. Dezember der Prediger Isaac Cylkow, der die Bibel ins Polnische übersetzte.

1909. Am 28. Januar starb Ignaz Bernstein, der beste Kenner der Sprichwörterliteratur, am 2. März Baron Horace de Gunzbourg, Sammler einer hervorragenden Bibliothek hebräischer Handschriften und Druckwerke, in Breslau am 16. April Benno Badt, der über die jüdische Sybille geschrieben, ebenda am 25. Juni der Orientalist Siegmund Fränkel, denen auch diese Zeitschrift wertvolle Beiträge verdankt. Am 28. Juni starb in Krakau Chajjim Leibusch Horowitz, von dem Responsen und Predigten gedruckt sind. Am 21. Juli in Bad Nauheim der Literarhistoriker und Heineforscher Gustav Karpeles. Am 6. Augnst der Talmudlehrer an der Landesrabbinerschule in Budapest, Moses Bloch, am 16. August in Jerusalem Rabbi Samuel Salant.